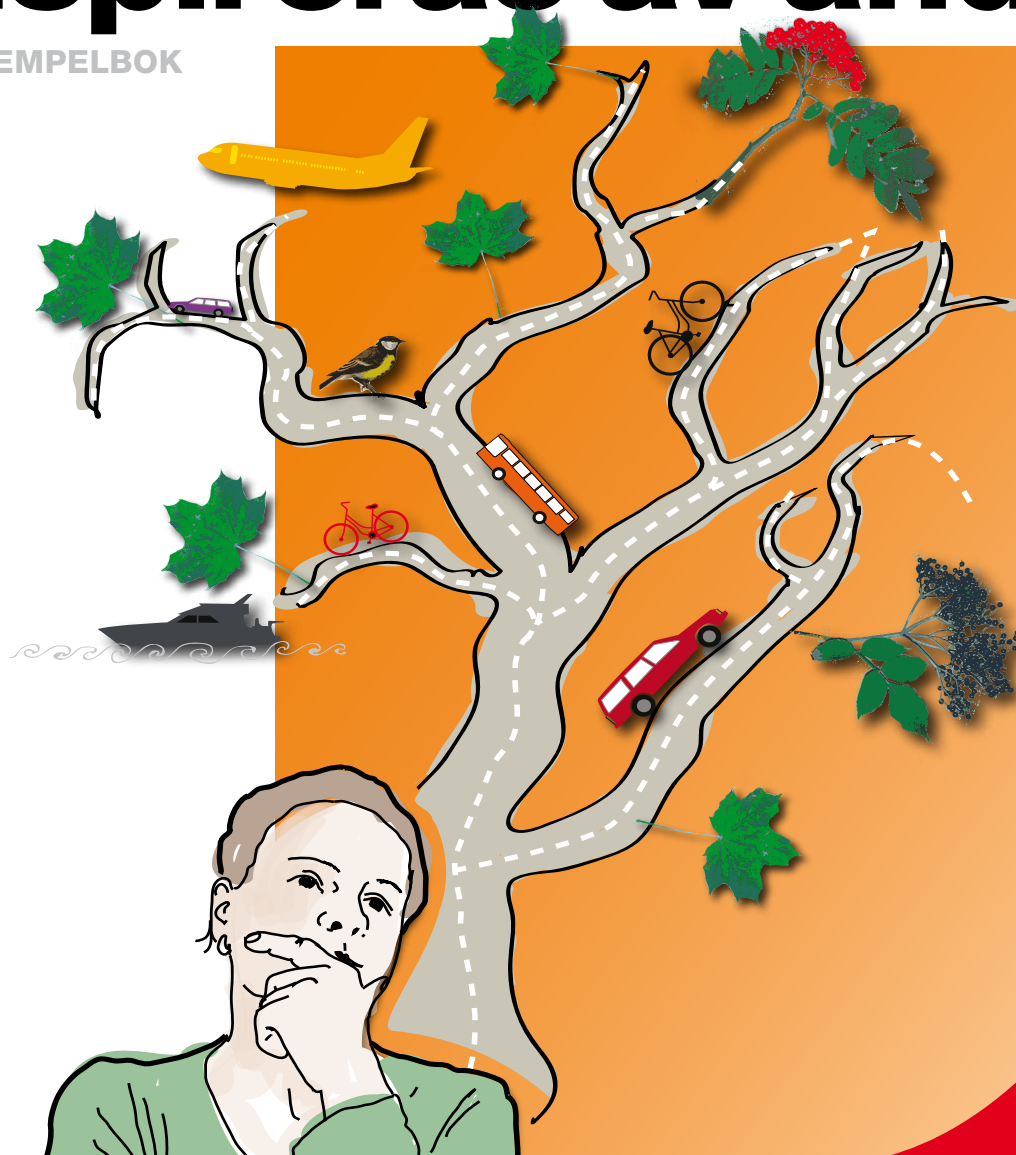

Låt dig inspireras av andra!

EN EXEMPELBOK

Innehåll

GRUPP: Allmänhet	4
GRUPP: Skolor/ungdomar	22
GRUPP: Företag	42
GRUPP: Politiker/kommuner	60
GRUPP: Nätverk	78

Böcker och rapporter utgivna av Statens energimyndighet

kan beställas via www.energimyndigheten.se

Orderfax: 08-505 933 99

e-post: energimyndigheten@cm.se

© Statens energimyndighet

Projektledare: Cecilia Bertilsson

ET 2010:14

Illustrationer: Adekvat bild

Form och produktion: ETC

Tryck: CMgruppen, 2010 · Upplaga: 3000 ex

Låt dig inspireras av andra!

Det pågår ett fantastiskt energi- och klimatarbete i Sverige. Till Kraftsamling 2009 samlade Energimyndigheten ett axplock goda exempel från det lokala och regionala planet till en utställning. En del är stora EU-projekt, andra små skolarbeten. Några använder ny teknik som mobilfilmer, andra helt vanliga telefonsamtal. Här finns tips om snålbilsrally, skidlopp och energinattvandringar. Målgrupper som spahotell, lantbrukare och teaterpublik. Alla med det gemensamt: De är lyckade!

Utställningen fick ett så positivt mottagande av Kraftsamlings deltagare, att vi nu ger ut materialet även i tryckt form. Så, låt dig inspireras, du också!

GRUPP:

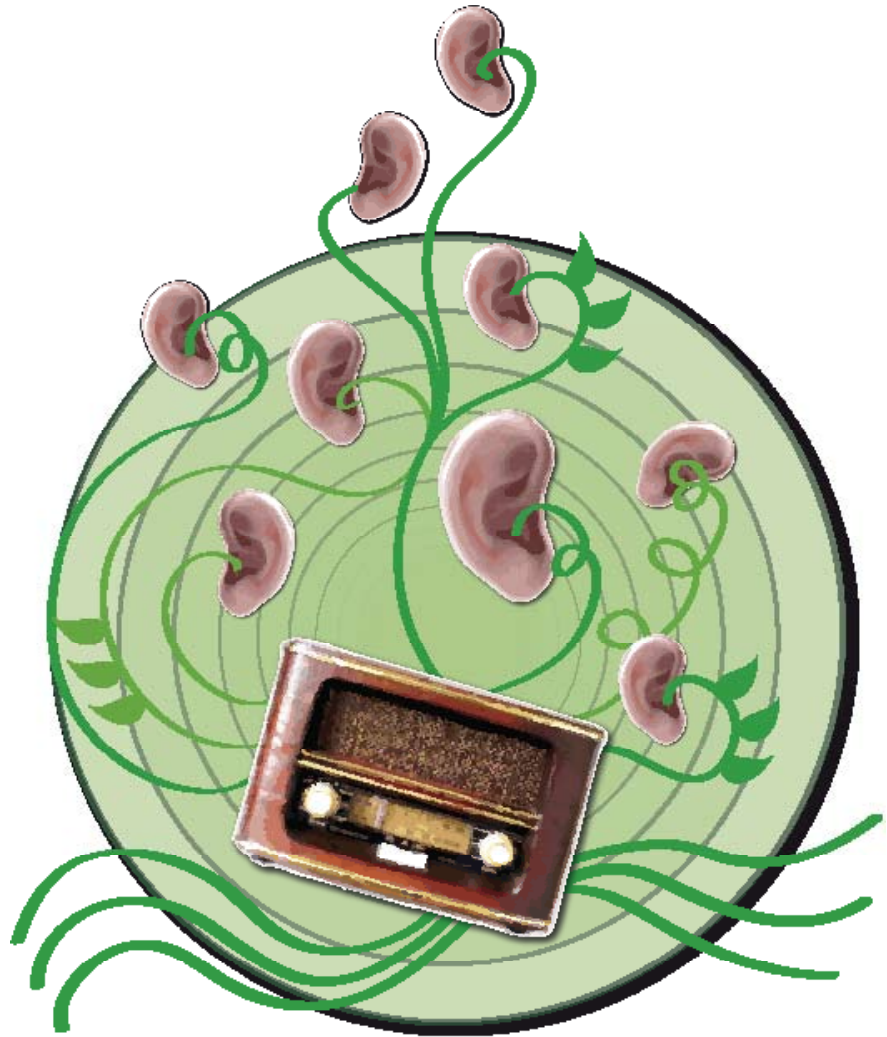
Allmänhet

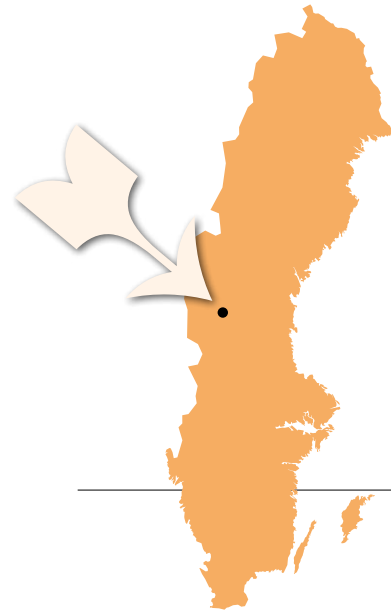

Allmänhet

Jämtland sprider energismart **kunskap** i etern

Ring in din specialfråga om energi. Den servicen erbjuder P4 Jämtland. Att få medverka i lokalradion gör att energikunskapen når en ovanligt bred målgrupp.

Vi deltar regelbundet i **SR Jämtland** (P4). Under ett program som varar mellan en halvtimme och en timme informerar vi om **aktuella saker**, diskuterar med programledaren och ber lyssnarna att ringa in och ställa sina frågor.

SR Jämtland är en av de mest populära lokalkanalerna och en stor del av länets befolkning lyssnar, vilket gör **målgruppen bred**. Det är ett mycket billigt och effektivt sätt att nå människor med information om vår verksamhet.

Vi har också fått **positiv respons** från människor som lyssnat. Exemplet är intressant då det borde vara tillämpligt i fler delar av landet.

Jämtlands läns energikontor

KONTAKT JIMMY ANJEVALL,
Jämtlands läns energikontor,
070-570 87 62,
jimmy@energikontoret.z.se

Allmänhet

Skidskyttar och publik lär sig **hålla värmen** i Östersund

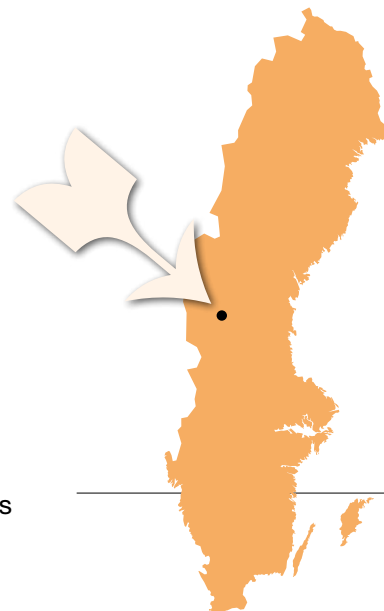
Sök upp folk där de finns. När tusentals sportintresserade människor samlas mitt i vintern, är det ett bra tillfälle att berätta om smarta sätt att hålla värmen.

Projektet EnergyZer, som drivs av Västernorrlands (Y) och Jämtlands (Z) energikontor, samarbetar med organisatörerna för världscupen i skidskytte i Östersund. Tävlingsarna pågår fem dagar i december med 20 000–25 000 besökare.

Vårt tema blir ”Håll värmen”, med anspelning på **energieffektivisering**. Vi erbjuder värmepåfyllning (fika), trampning på energicykel, ståunderlag och annat med anknytning till värme och energi.

Vi ska ha reklam på storbildsskärm, vykort/tävlingskort utformade som **skidskyttetavlor**, annonser och eventuellt ett lågenergihus som monter. Vi ska även arrangera seminarier och möten.

Exemplet är intressant eftersom det är ett nytt sätt att jobba. I praktiken flyttar vår verksamhet till tävlingsområdet. Säkert är det möjligt för andra att ta efter i anslutning till andra former av **tävlingar och aktiviteter**. Våra målgrupper är allmänheten och organisationer som deltar i projektet och om våra planer på ett lågenergihus går i lås, blir en specifik målgrupp även nybyggare av småhus.

Jämtlands läns energikontor

KONTAKT INGRID AHNLUND RODE,
Jämtlands läns energikontor,
070-175 28 35,
ingrid@energikontoret.z.se

Allmänhet

Energidagböcker gör vardagens energitjuvar mer synliga

Kommunikationen är viktig. Detta forskningsprojekt tittar på hur samtalen mellan den som vill ha energitips och den som ger råd fungerar. Och hur samtalen kan utvecklas.

Detta forskningsprojekt drivs av en forskare på Linköpings universitet. Syftet är att verka för **energibesparande aktivitetsmönster** i hushåll genom utveckling av möten mellan energi- och klimatrådgivare och hushåll. Energi- och klimatrådgivarna i Linköping och Norrköping ska delta i studien tillsammans med ett antal hushåll.

Energi- och klimatrådgivarna ska besöka ett antal hushåll och lära ut **dagboksmetoden**. Efter en tid ska dagböckerna samlas in och analyseras. Sedan besöker rådgivaren återigen hushållen med återkoppling och förslag på möjliga förändringar. Mötet spelas också in och analyseras för att se om det finns **potential att utveckla** innehållet i samtalen och energi- och klimatrådgivningen.

Projektet är intressant för att se hur kommunikationen fungerar mellan rådgivare och rådsökande och vilken utveckling som är möjlig. Dessutom innehåller studien en ny metodik i form av dagbok.

Energikontoret Östra Götaland

KONTAKT PER SJÖSTRÖM,
ENERGIOCH KLIMATRÅDGIVARE
Linköpings kommun,
013-20 60 00,
per.sjostrom@linkoping.se

Allmänhet

Direktverkande **dialog** om uppvärmning och effektivisering

**Vi trodde att folk skulle slänga på luren
om vi ringde till dem en vardagkväll för att
prata energieffektivisering. Vi hade fel.
Bara 8 procent avböjde samtalet.**

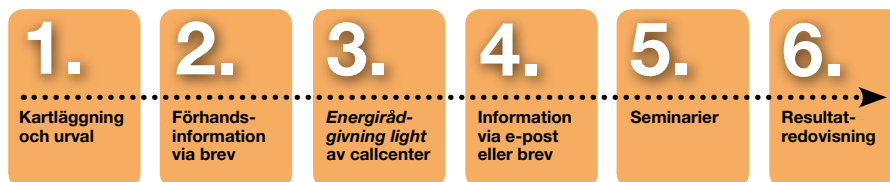

Projektet har utvecklat ett effektivt sätt att kommunicera med **småhusägare** som ger tydliga resultat om deras intresse och planer för konvertering och energieffektivisering. Det bästa med projektet är att det verkligen når fram till en mycket bred målgrupp – inte bara de mest intresserade och engagerade.

Projektet riktar sig till boende i områden där de flesta husen byggdes med **direktverkande elvärme**. Metoden baseras på systematisk kommunikation i flera steg, med brev, telefon, faktablad och seminarier. Vi genomförde dialoger om uppvärmning och energieffektivisering med drygt 6 000 småhusägare. 2 700 av dem beställde fördjupande information och nästan 800 deltog i informationsmöten. Målgruppen har varit 9 000 utvalda hushåll i 13 kommuner. Kontaktkostnaden är runt 70 kronor per genomförd intervju och de personliga breven kostar 9 kronor per styck inklusive porto.

Kommunförbundet Stockholms län

KONTAKT PER BENGTSON, PROJEKTLLEDARE
Kommunförbundet Stockholms län,
0709-46 88 51,
per.bengtson@energiradgivningen.se

Allmänhet

Miljövardag får Karlstadfamiljer
att **klimatebanta** 1,6 ton

Karlstads kommun har sedan 2005 arbetat med projektet MiljöVarDag, som vill öka medvetenheten hos 100 familjer inom miljöområdena avfall, mat & konsumtion, transporter samt energi.

Familjerna som har deltagit har minskat sin **klimatpåverkan** i snitt 1,6 ton. Projektet har presenterats i ett 50-tal tidningsartiklar samt radio- och TV-inslag. Det har också gett upphov till **forskningstudier** om resevanor, matförpackningar och genusperspektiv på miljöarbete i familjen.

Målgruppen är privatpersoner i Karlstad kommun, primärt 100 familjer men det är också ett **folkbildningsprojekt** som vänder sig till alla kommuninnevånare i kommunen.

Energikontor Värmland

KONTAKT CHARLOTTE KULLANDER-HEDBOM,
ENERGI- OCH KLIMATRÅDGIVARE
Rådrummet Karlstad,
054-29 73 05,
charlotte.kullander.hedbom@karlstad.se

MER INFO www.karlstad.se/miljovardag

Allmänhet

Energikontor spindel i nätet för **pendlarparkering** i Ullånger

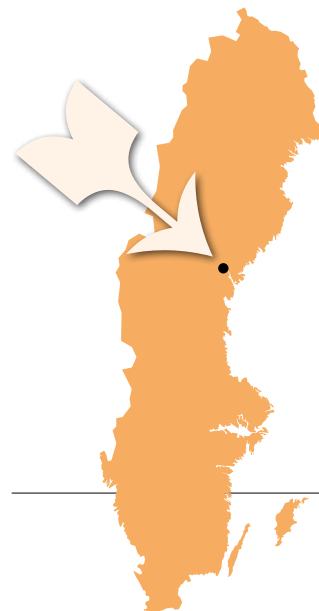
Projektet Hållbara Transporter, som drivs av Västernorrlands energikontor, såg behovet av en pendlarparkering. Valet föll på Ullånger, vilket visat sig vara en lyckoträff.

En omfattande process med designförstudie, **studie av trafikflöde** och projektering av en ombyggnad av parkeringen har genomförts inom Hållbara Transporters nätverk. Kramfors kommun, Trafikverket, DIN TUR, landstinget, länsstyrelsen, Hållbara Transporter och EU Mål 1 har deltagit i arbetet och delat på kostnaderna.

Bensinstationen som ligger i direkt anslutning till pendlarparkeringen har arbetat aktivt för att **höja servicenivån** för resenärerna. Bland annat har ett fönster tagits upp mot busshållplatsen för att lättare kunna se bussarna. Dessutom har butikens fikaplats utrustats med monitorer som visar information om busstider och förseningar.

För att kunna ge information om samtliga bussar, även privata busslinjer, har Hållbara Transporter bekostat en **uppgradering av mjukvaran**. Denna utökade information finns nu tillgänglig inte bara i Ullånger utan på alla monitorer i regionen.

Exemplet är intressant för att belysa ett synnerligen handfast resultat av ett aktivt arbete med många olika aktörer inblandade. Vi ser nu att parkeringen används flitigt och att resenärerna är nöjda. Energitorets roll som ”spindeln i nätet” visade sig här vara mycket kraftfull. Att på kort tid föra samman alla intressenterna och skapa en **attraktiv bytespunkt** hade troligen inte någon annan aktör klarat.

Västernorrlands energikontor

KONTAKT TORSTEN BERGLUND,
VERKSAMHETSLEDARE
Västernorrlands energikontor,
0620-68 27 68, 070-667 57 07,
torsten.berglund@efokus.se

Allmänhet

Projekt Biogas Syd ökar kunskapen om miljövinster med **biogas**

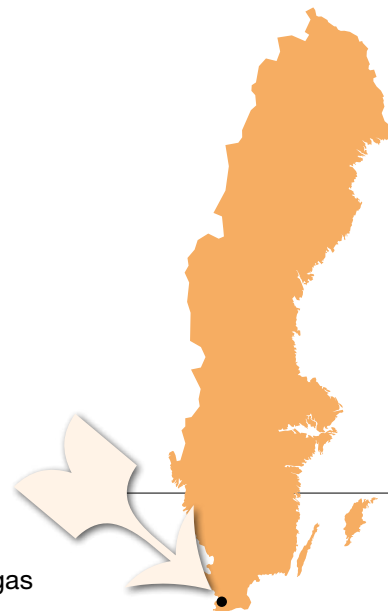
Frukostmöten, provkörningar och träffar med politiker. Energikontor Skåne samarbetar med gasleverantörer för att få fler skåningar att välja en gasbil.

Tillsammans med tre skånska fordonsgasleverantörer driver Energikontoret Skåne, genom sitt biogasprojekt **Biogas Syd**, en marknadskampanj för att öka kunskapen om och intresset för fordonsgas och gasbilar i regionen. Exempel på aktiviteter i projektet har varit:

Utbildning och information riktad till bilåterförsäljare: Möten med tjänstemän och politiker i kommuner där vi har belyst fördelarna med biogas. **Frukost- och lunchmöten** riktade till företag där vi informerat om de miljömässiga och ekonomiska vinster med att ersätta befintliga fordon med gasbilar. I anslutning till möten har det varit möjligt att testa gasbilar.

Publika informationsinsatser och **provkörningar**: Projektet är av extra intresse då vi arbetar i nära samarbete med (och finansierat av) tre olika energibolag/gasleverantörer som har fordonsgas som en produkt i sina verksamheter. På enskilda arrangemang har vi exempelvis arrangerat gemensam monter och tagit fram gemensamt informationsmaterial som använts i marknadsföringen.

Intresset från de kontaktade kommunerna och företagen har varierat. Eftersom vi jobbar i en region med **många kommuner** och företag har vi kunnat välja ut de orter och kontakter som visat störst intresse.

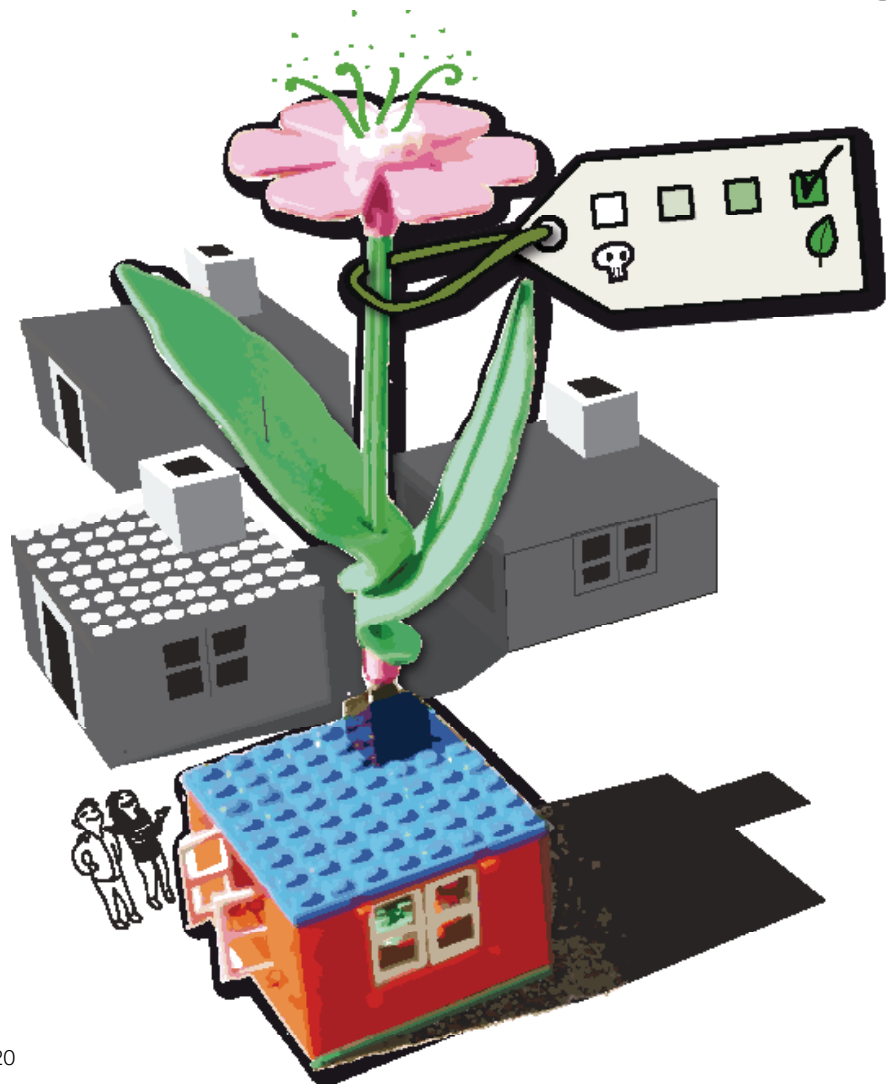
Energikontoret Skåne

KONTAKT JON ANDERSSON, CHEF
Energikontoret Skåne,
jon.andersson@kfsk.se

MÅRTEN JOHANSSON,
PROJEKTLEDARE
Energikontoret Skåne,
marten.johansson@kfsk.se

Användbar lista på energieffektiva hus kan **spara massor** av energi

Nybyggare står ofta rådvilla inför mängder av val om miljö och energi. Men nu blir det lättare, också att ge råd. Hållbar utveckling väst listar de energilistigaste husen.

Projektet ska kartlägga vilka småhustillverkare på marknaden som kan erbjuda energieffektiva hus till privatpersoner. Resultatet kan användas av energi- och klimatrådgivarna vid **rådgivning** till nybyggare. Projektet är också ett sätt att få media intresserad av frågan. I förlängningen tror vi att uppmärksamheten gör att fler småhusföretag satsar på att erbjuda energieffektiva hus.

Först har vi gjort en enkel **kartläggning** över vilka småhustillverkare det finns i Sverige, tillsammans med Trä- och möbelindustriförbundet (TMF). Efter telefonsamtal till dessa skickas en enkät ut. Enkäten tas fram av energi- och klimatrådgivarna ihop med TMF och Passivhuscentum. Svaren sammanställs till en **marknadsöversikt** som sprids via hemsidor och till alla energi- och klimatrådgivare i Sverige.

Detta är ett område som många energi- och klimatrådgivare upplever vissa svårigheter med. Det är alldeles för många småhustillverkare som fokuserar sin marknadsföring på parkettgolv och helkallade badrum och för lite på energieffektiva fönster och tjock isolering. Projektet har sitt ursprung i några energi- och klimatrådgivare i Västra Götaland. Syftet är att **påverka** småhustillverkarna att erbjuda bättre hus!

Företagen som vi ringt till visar ett förvånansvärt **stort intresse** för projektet och ytterst få har tackat nej till medverkan. Marknadsöversikten blir färdig under hösten.

Hållbar utveckling väst

KONTAKT LISA OSSMAN, PROJEKTLEDARE

Hållbar utveckling väst,

031-339 18 00, 0707-83 80 70,

lisa.ossman@hallbarutvecklingvast.se

GRUPP:

Skolor/
ungdomar

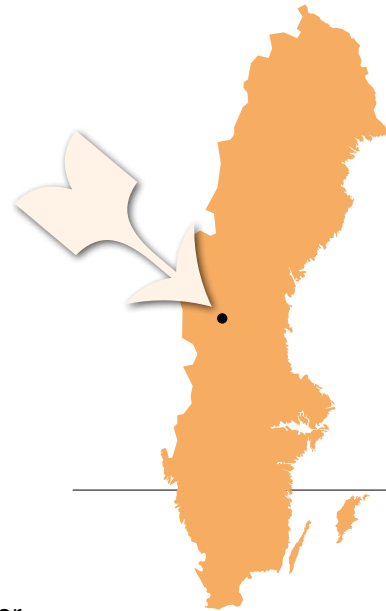

Skola

Lektioner och **temadagar** om energi i tio jämtländska skolor

Elever vill lära sig att använda energin smartare. Men de vet alldeles för lite. Därför har Jämtland satsat på energikunskap för högstadiet.

Vi har vänt oss till högstadiel elever, eftersom vi vill att de ska få grundläggande **kunskap** om energi- och klimatfrågor, energiformer och energikällor. De ska också lära sig enkla sätt att **använda energi** effektivare. Hittills har vi genomfört lektioner och temadagar vid tio skolor. Det har varit oerhört roligt!

Vi märker tydligt att ungdomars **medvetenhet** om energianvändning och klimatpåverkan varierar väldigt mycket. Det finns ett stort behov av information och utbildning. Från flera skolor har vi spontant fått **positiv respons**, inte minst i form av att eleverna tyckt det varit intressant. Några skolor har också bett oss komma tillbaka.

Jämtlands läns energikontor

KONTAKT MARINA GREGORSSON,
Jämtlands läns energikontor,
0730-599 128,
marina@energikontoret.z.se

Skola

Prisade kampanjen **Klimatsnäll**
har nått var tredje örebroare

Gör din egen mobilfilm och skriv en smart slogan. Med helt nya grepp nådde kampanjen Klimatsnäll ut till ungdomar. Nästan 50 företag har hakat på och kampanjen blev 2008 Örebro's bästa konsumentkampanj.

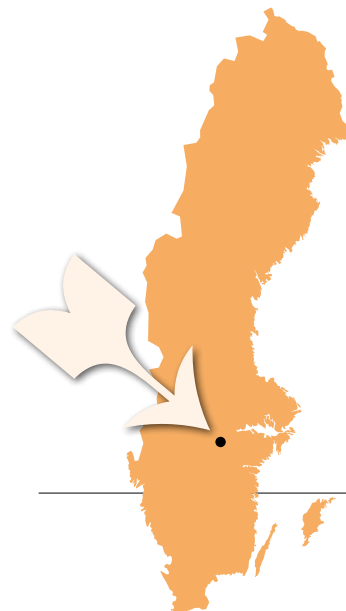
Klimatsnällkampanjen höll på från september 2008 till mars 2009 och delades upp i **temamånader** där oktober handlade om belysning, november om stand-by, december om värme, januari om vatten och februari om kök. Målet var att få boende i Örebroregionen att använda el, varmvatten och värme energismartare hemma och på jobbet.

I kampanjen användes både traditionella **reklamkanaler** som bioreklam och nyare grepp. En filmtävling för unga med uppdraget att göra egna 60-sekundersfilmer med **mobitelefoner** eller kameror resulterade i 13 bidrag. En slogantävling gav 40 kreativa bidrag.

Kampanjen ordnade också events av olika slag, exempelvis **energifrukost** för företag, föreläsning med författaren Johan Tell och en belysningskväll. Det regionala näringslivet engagerades både som finansiärer och som spridare av kampanjens budskap.

Responsen har varit mycket god. Inte mindre än 46 privata och kommunala företag och organisationer deltog och bland dessa fanns alltifrån små privata fastighetsägare till **Ikea** och **E.on**. Klimatsnäll blev också vald till bästa konsumentkampanj i Örebroregionen 2008 av Marknadsföreningen i Örebro och har uppmärksammats i flera medier.

Enligt en utvärdering har 28 procent av örebroarna **uppmärksammat** kampanjen, 70 procent av dessa upplevde kampanjen som positiv och 30 procent tycker att de fått ökad kunskap genom kampanjen.

Energikontoret Regionförbundet Örebro

KONTAKT KATARINA BÅÅTH, PROJEKTLEDARE
Energikontoret Regionförbundet Örebro,
070-221 63 74,
katarina.baath@regionorebro.se

MER INFO www.klimatsnäll.se

Skola

Framtidens elektriker gör **framtidens el** på skoltaket

I Gävle, på Polhemsskolan står ett tio meter högt vindkraftverk. Som sällskap har det en solcell. Eleverna på elprogrammet har själva monterat och kan nu följa elproduktion på riktigt nära håll.

Gävle Dala Energikontor har i samarbete med Gavlefastigheter och elever i årskurs 3 på Polhelmsskolans **elprogram** satt upp ett stadsbaserat **vindkraftverk**. Vindkraftverket sitter bredvid den solcellsanläggning som sattes upp på samma tak för ett par år sedan.

Vindkraftverkets vingbredd är fyra meter och kan **producera el** som motsvarar förbrukningen i en normalstor lägenhet.

Vindförhållandena är inte de bästa i en stad, men det finns många **pedagogiska** fördelar med att ha verket uppe på skolans tak. I undervisningen kan eleverna nu följa elproduktionen från både solcellen och vindkraftverket och se när förhållandena är som bäst.

Projektet har fått mycket stort **massmedialt** intresse.

Gävle Dala energikontor

KONTAKT CLAES ROSENGREN,
VERKSAMHETSCHEF
Gävle Dala energikontor,
070-414 05 45,
claes.rosengren@gde-kontor.se

Experiment gör energi lättare att förstå för skolbarn

Hur mycket är egentligen en kilowattimme? Varifrån ska framtidens energi komma? På Energicentrum i Örebro finns både svar och råd.

Energicentrum som ligger söder om Örebro visar **energilösningar** från marknaden och erbjuder energi- och klimatrådgivning – allt under ett tak.

I februari fick Energicentrum en ny **energiverkstad** med experimentstationer. Där kan barn och vuxna få förståelse för vad energi är. Experimenten förklarar genom **vardagliga** exempel. Hur mycket är till exempel en kWh och vad är förnybar energi?

Energiverkstan ska **underlätta** skolundervisningen i energifrågor och vi tar emot såväl klasser som grupper. Ett besök tar två timmar och en energi- och klimatrådgivare följer besökarna genom **utställningen**. Inför besöket finns en lärarhandledning.

Energikontoret Regionförbundet Örebro

KONTAKT PÄIVI LEHTIKANGAS, PROJEKTLEDARE
Energikontoret Regionförbundet Örebro,
070-668 01 30,
paivi.lehtikangas@regionorebro.se.

MER INFO www.energicentrum.nu

Skola

Tusentals elever blir energismarta på **Tekniska museet**

**Vilka är de bästa energiambassadörer?
Jo, barnen. I Energismartprogrammet
kan barnen leta upp och ta bort
energislukarna hemma. Och dela på
pengarna som familjen då sparar.**

Energismart är vårt **skolprojekt** om energieffektivisering och klimatpåverkan i samarbete med Tekniska museet. Projektet är uppbyggt i flera steg för att skapa ett bestående intryck hos eleverna och för att leda till konkreta åtgärder.

Energismartprogrammet har blivit fullbokat med cirka 300 klasser per år. Sedan starten 2006 har över 13 000 elever genomgått programmet från fjärde klass och uppåt. Eleverna inventerar **energislukare** i sina hem och hittar alltid stora besparingsmöjligheter. På Tekniska museet lär de sig mer om energi- och klimatfrågor och går sedan igenom klassens resultat. De flesta klasser hittar **enkla åtgärder** med en besparingspotential motsvarande cirka 20 000 kronor per klass. Alla får sedan en **energi-present** och inspiration för att börja åtgärda energislukarna. Bland annat kan de komma överens med sina föräldrar om att de får ta del av vinsten när de genomför åtgärder.

Kommunförbundet Stockholms län

KONTAKT PER BENGTSON, PROJEKTLEDARE
Kommunförbundet Stockholms län,
0709-46 88 51,
per.bengtson@energiradgivningen.se

LÄS MER www.energismart.se

Skola

Teater dämpar **klimatångest** på skolor och företag

**Teaterpjäsen Uppdrag Klimat – med rätt att
leva, är en roande pjäs om ett oroande ämne.
Vi skapade den som ett slags terapi mot
klimatångesten.**

Pjäsen kom till genom ett samarbete med **Stockholms Stadsteater** och turnerade under hösten 2008 och våren 2009 med 87 föreställningar i 25 av våra 27 kommuner för gymnasieelever, företag och allmänhet. Vi nådde mer än 9 000 personer. Pjäsen tog upp klimatfrågorna utan pekpinnar och syftade till att **skapa engagemang** kring lösningarna på problemen. Efter pjäsen inbjöds till **diskussion**. Alla fick ta med sig en disktrasa med klimatråd hem om de lovade att använda den.

Vi betalade 40 000 kronor för att utveckla manus. Varje föreställning kostade sedan 11 000 kronor att köpa in. Utöver detta krävdes en del administrativ tid för att **sy ihop** turnén.

**Kommunförbundet
Stockholms län**

KONTAKT PER BENGTSON, PROJEKTLEDARE
Kommunförbundet Stockholms län,
0709-46 88 51,
per.bengtson@energiradgivningen.se

Skola

Uppskattat **skolmaterial** om energi för mellanstadiebarn

Det har saknats bra skolmaterial om energifrågor. Det vill projekt Miljöutmaningen ändra på och satsar på ett hjälpmedel som kan ändra energiattityderna bland barn.

Projektet har uppkommit ur det arbete som energi- och klimatrådgivaren Ulrika Thorén har gjort i några skolklasser tidigare. Nu får 10–15 mellanstadieklasse en utmanade **uppgift att lösa** under en termin. Samtidigt ska projektet anpassa befintligt utbildningsmaterial om energi till mellanstadieelever och deras lärare. Det ska vara enkelt att **integrera** i undervisningen och kunna användas i andra klasser än de som deltar.

Energiutmaningen är ett **hjälpmedel** för att uppnå attitydförändringar hos de kommande generationerna. Vi satsar på skolan för att öka barn och ungdomars **medvetenhet** om klimat- och energifrågorna.

Responser hos lärare har varit mycket god. Det finns mycket **utbildningsmaterial**, men det är ofta för komplicerat för eleverna och tidskrävande för läraren att sätta sig in i. Därför har vårt material varit uppskattat.

Målgruppen är elever och lärare på **mellanstadiet** i Värmland, Dalarna och två fylken i Norge.

Energikontor Värmland

KONTAKT ULRIKA THORÉN, ENERGI-
OCH KLIMATRÅDGIVARE
Kil, Forshaga, Munkfors och Grums,
0554-19 411,
ulrika.thoren@kil.se

Skola

Rocka för klimatet i **musikstaden** Varberg

Den 4 juli arrangerades Sveriges första klimatneutrala festival – Rockfesten i Varberg. Den bjöd på världsmusik samtidigt som den kopplade till global uppvärmning.

Rockfesten är **klimatneutral** och klimatkompenserar för de utsläpp som festivalen genererar. Det sker genom köp av utsläppsrätter från Naturskyddsföreningen. **Rockfesten** är också miljödiplomerat enligt Håll Sverige Rents kriterier för miljödiplomerat arrangemang. Maten som serveras är närodlat och i vissa fall Krav-märkt. Alla uppmanas att komma till festivalen kollektivt, i fylld bil eller miljöbil.

På festivalen finns också en **energi- och klimatutställning** där besökarna får information om klimatsituationen och framför allt vad de själva kan göra för att minska sina utsläpp av **klimatgaser**.

Rockfesten arrangeras av **E-KRAFT** Event ek. förening i samarbete med bland annat Region Halland och Energimyndigheten.

Energikontor Halland

KONTAKT PETRI HEIKKINEN,
VERKSAMHETSLEDARE
Energikontoret Halland,
035-17 98 55, 0705-46 43 83,
petri.heikkinen@regionhalland.se

MER INFO www.rockfesten.se

Skola

Miljötinget – med ungas **miljöfrågor** högst på agendan

**På Miljötinget kan 400 ungdomar diskutera under rubriker som: Schysstare shopping!
Vi gör en miljöaktion! Ta kontrollen och bygg en bättre värld!**

Den populära **ungdomskonferensen** Miljötinget har funnits i 18 år i Gävleborg och Dalarna. I år öppnar vi för första gången för ungdomar från hela Sverige. Den vänder sig till niondeklassare och gymnasieelever.

Syftet med detta **tredagarsforum** är att skapa en mötesplats där ungdomarna behandlar frågor kring miljö och samhälle på sitt eget sätt. Vad som ska diskuteras bestäms av programrådet, 25 ungdomar som tidigare har varit på Miljöting och nu vill utveckla arrangemanget. Många **workshopar** handlar om livsstilsfrågor som ligger nära ungdomar som en hållbarare värld, resor och om att göra **sin röst hörd**. Modellen med att låta ungdomar ta hand om såväl planeringen som organiseringen är unik för liknande arrangemang i Sverige.

Miljötinget har alltid utvärderats noggrant och fått **höga betyg** från deltagarna. Till exempel var 98 procent av deltagarna 2008 nöjda med arrangemanget och 96 procent ville engagera sig efter Miljötinget.

Gävle Dala energikontor

KONTAKT CLAES ROSENGREN,
VERKSAMHETSCHEF
Gävle Dala energikontor,
070-414 05 45,
claes.rosengren@gde-kontor.se

THERESE METZ, PROJEKTLEDARE
Miljötinget,
070-414 22 08

GRUPP:

Företag

Företag

Företag skriver på **klimatupprop** om att minska sina utsläpp

**Genom att skriva på klimatuppropet
bestämmer sig företag för att gå igenom
sin energianvändning. Och att minska den.
Målet är att nå 275 företag.**

20 organisationer och företag grundade i mitten av maj Örebroregionens klimatupprop. Där åtar de sig att **kartlägga** sin energianvändning och beräkna sin klimatpåverkan. Därefter ska de göra ett klimatåtagande, där de anger hur mycket de kan minska **klimatpåverkan** och sin energianvändning. När de genomför konkreta förändringar ska de informera om resultatet på klimatuppropets webbplats.

Vårt mål är att 75 företag eller **organisationer** gör energi- och klimatåtaganden år 2009 och året därpå 2010. Vi riktar oss till enskilda företag, organisationer, föreningar och kommuner.

Energikontoret har arbetat fram **modellen** för klimatuppropet men lämnar nu över det fortsatta arbetet till Örebro Promotion som är en regional företagarorganisation.

Klimatuppropet har visat sig vara en intressant arbetsform för företag och organisationer när det gäller arbetet med energifrågor. Intresset för att vara med och grunda protokollet var mycket stort.

Energikontoret Regionförbundet Örebro

KONTAKT PETER ÅSLUND, VERKSAMHETSLEDARE
Energikontoret Regionförbundet Örebro,
070-817 44 70,
peter.aslund@regionorebro.se

Företag

Gunde först på **spåret** när
företag vill spara energi

När många små och medelstora företag drar ner sin energianvändning gör det skillnad för Sverige. Butiker, bilprovningar och hotell får experthjälp som ger direkt ekonomisk vinst också för företaget.

Tjänsteföretag får i projektet **SMEEFFEN** (energieffektivisering i små och medelstora företag) en översyn av energiexperter och ett åtgärdsförslag för att minska sin energianvändning. Målet är att **spara energi** och pengar som istället kan användas till personal eller maskiner.

Respsen för att vara med i projektet har varit god och olika **tjänsteföretag** har gjort energiöversyn, bland annat en blomsterhandel, ICA-butik och bilprovning.

Projektet har fått en hel del medialt intresse, mycket på grund av att **Gunde Svan** som driver ett företagshotell deltagit i projektet.

Projektet genomförs av Gävle Dala energikontor, Energimyndigheten, Region Gävleborg och Länsstyrelsen Dalarna.

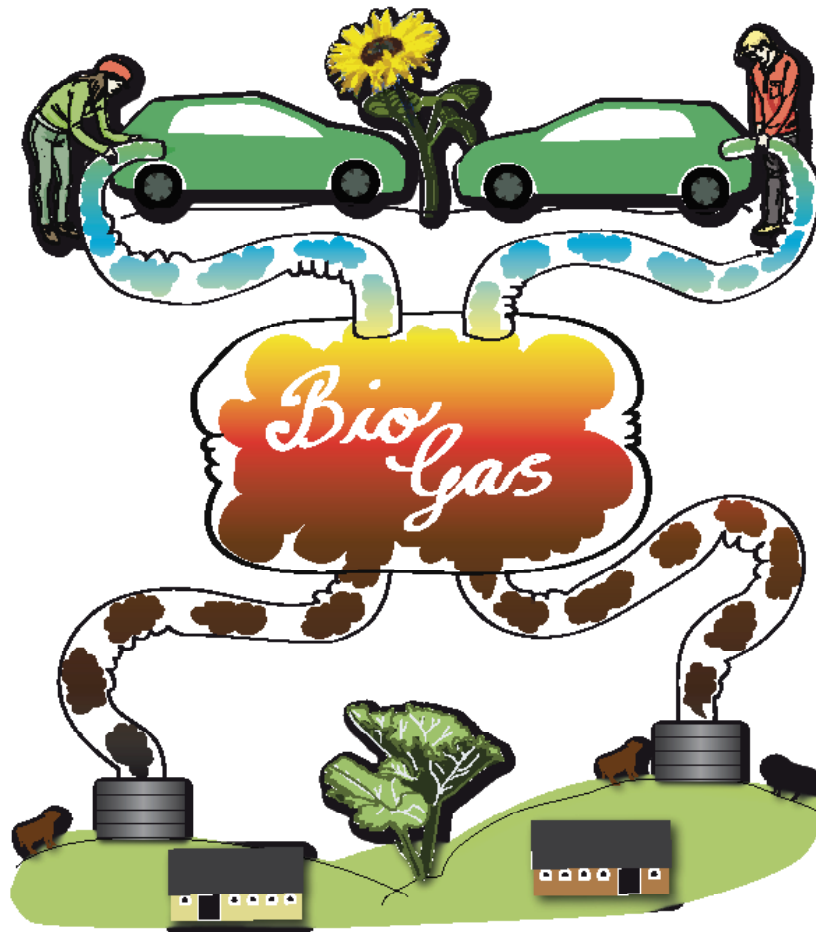
Gävle Dala energikontor

KONTAKT CLAES ROSENGREN,
VERKSAMHETSCHEF
Gävle Dala energikontor,
070-414 05 45,
claes.rosengren@gde-kontor.se

Företag

Mjölby **pionjär** med system för lokalt producerad biogas

I Mjölby går det snart att tanka biogas gjord på granngårdarnas gödsel. Projekt Mjölby Biogas blir först i Sverige med lokal biogas i den lokala macken.

Projektet Mjölby Biogas i samverkan med regionala myndigheter och Linköpings universitet vill **öka produktion** och distribution av biogas.

Mjölby har idag en välbesökt **tankstation** för biogas som ägs av Mjölby Svartådalen Energi (MSE) och Svensk Biogas AB. Tankstationen förses med **biogas** från Svensk Biogas anläggning i Linköping. Projektet Mjölby Biogas vill istället ha lokalt producerad biogas i denna biogasmack.

Nu görs investeringar för biogasproduktion på två lantbruksföretag med stora **mjölkbesättningar** söder om Mjölby samt på Mjölkkulla avloppsreningsverk. Biogasen ska produceras på gårdsnivå och på avloppsreningsverket för vidare distribution som rågas till en centralt placerad **uppraderingsanläggning**.

Projektet är mycket uppmärksammat genom att vara först i Sverige med ett praktiskt fungerande **lokalt gassystem** för produktion av fordonsgas. Projektets visar på behovet av samverkan mellan privata och offentliga intressenter samt de nödvändiga delsystem som behövs för att i förlängningen etablera en regional biogasring i Östergötland. Energikontoret är delaktigt i projektet för att skapa förutsättningar i Östergötlands län att **utveckla** biogassystemet och därmed producera den mängd biogas som efterfrågas.

Energikontoret Östra Götaland

KONTAKT KERSTIN KONITZER, PROJEKTLEDARE

Energikontoret Östra Götaland,

0730-47 66 34,

kerstin.konitzer@energiost.se

Företag

Lite tid och stor effekt när **rådgivare** besöker företag

Under en timmes rundvandring går det att upptäcka många av företagets energitjuvar. Och intresset för rådgivningen har varit stort. Mer än hälften som fått erbjudandet, har nappat.

Vi ville skapa en metod som **inspirerade** företag att komma igång med energiarbetet, som inte krävde så mycket tid per företag, men ändå innehöll ett platsbesök av rådgivaren, med översiktlig genomgång av företagets lokaler och **diskussion** om dess utmaningar. Resultatet blev "Energismart företag", en metod som nu genomförts i 80 företag i sju kommuner.

Första utmaningen var att identifiera de företag som har intresse och behov av hjälp. Ett **callcenter** togs till hjälp för att med en strukturerad intervju få de intresserade företagen på kroken och boka ett platsbesök. Intresset från företagen var betydligt större än väntat. Över hälften av de tillfrågade företagen ville boka rådgivningsbesök.

Platsbesöket är på en dryg timme och innebär både en **rundvandring** och genomgång av företagets viktigaste utmaningar. Vid besöket får företaget olika typer av hjälpmedel för att underlätta stegen framåt. Viktigast är att man bestämmer sig för om man vill bli energismart. Därefter behöver man göra en **energikartläggning** och sedan börja med att genomföra de lönsamma åtgärderna. En tid efter besöket tas en förnyad kontakt för att se hur det har gått – om man kommit igång med arbetet. Resultaten från projektet sammanställs nu.

Arbetsåtgången i projektet är 3,5 timmar per företag.

Kommunförbundet Stockholms län

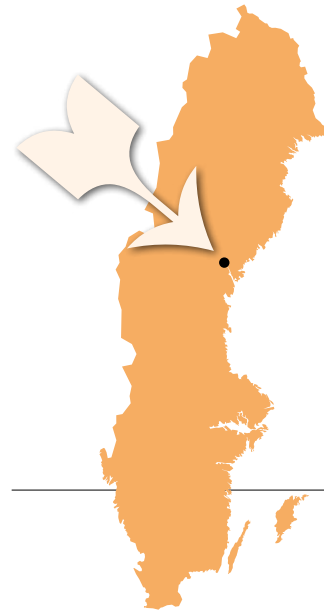
KONTAKT PER BENGTSON, PROJEKTLEDARE
Kommunförbundet Stockholms län,
0709-46 88 51,
per.bengtson@energiradgivningen.se

Företag

Handfast **energikartläggning** på företag gav resultat

En kartläggning av energin kan bli värdefull för företaget. I ett pilotprojekt har Västernorrlands energikontor satsat på utbildning i energikartläggning för rådgivare.

Västernorrlands energikontor har utbildat energi- och klimatrådgivarna i energirådgivning för företag. Den utfördes genom företagsbesök där översiktliga **energikartläggningar** gjordes. En energiexpertis från Linköpings universitet gick igenom företagen. Det blev 14 besök (två per kommun) som grund för utbildningen.

Projektet redovisades också för de deltagande företagen med förslag till effektiviseringsåtgärder och två år efter besöket gjordes en **uppföljning** för att utröna hur mycket av de föreslagna åtgärderna som blivit verklighet.

Projektet visar på en bra och **praktisk väg** att ge energi- och klimatrådgivare verktyg för en seriös företagsrådgivning i energifrågor. Dessutom gav det energikontoret och rådgivarna lokala referensobjekt och nätverk som är **ovärderliga** i det vidare arbetet med företag i länet. Företagen var överlag nöjda med besöken och vid uppföljningen 2008 hade en hel del åtgärder gjorts. Rådgivarna var mycket nöjda med utbildningen.

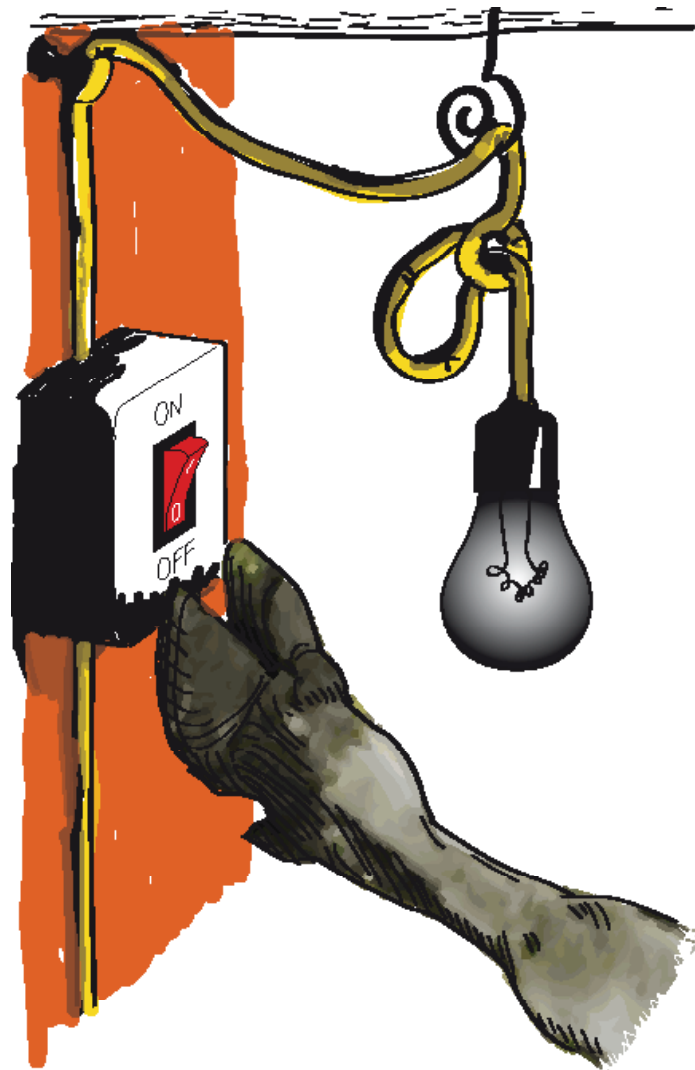
Målgrupperna var två, dels energi- och klimatrådgivarna, dels företag i länet, framför allt de 14 direktbesökta.

Västernorrlands energikontor

KONTAKT TORSTEN BERGLUND,
VERKSAMHETSLEDARE
Västernorrlands energikontor,
0620-68 27 68, 070-667 57 07,
torsten.berglund@efokus.se

Lampor, ventilation och varmvatten är **mjölkgårdens** energislukare

I Mälardalen finns idag runt 150 gårdar med 70 mjölkkor. Där går åt mängder av energi till varmvatten och lampor. Med rätt råd kan energianvändningen lätt minska med en tredjedel.

Energieffektiva lantbruk är ett projekt som ska öka kunskapen kring energianvändningen i lantbruksfastigheter. Genom att **öka kunskapen** hos både lantbrukarna själva och de kommunala energi- och klimatrådgivarna går det att kartlägga var de största energivinsterna finns.

Energikontoret i Mälardalen

Själva kartläggningen har ägt rum på gården **Stora Dahl** och omfattar ladugården och ekonomibyggnaden med ett mindre personalutrymme samt verkstadsdel. Vi har installerat **elmätare** på stora energikrävande processer. Mätningarna visar att det är belysning, varmvatten och ventilation som är gårdens största energianvändare.

KONTAKT HANS JÄLTORP, PROJEKTLEDARE

Energikontoret i Mälardalen,

016-17 80 14, 070-104 57 14,

hans.jaltorp@energikontor.se

Avläsningarna pågick under ett halvårs tid och även om mätresultaten är specifika för Stora Dahl så ger de en tydlig fingervisning om hur energianvändningen och **besparingspotentialen** kan se ut på andra gårdar.

Allt har sammanställts i en rapport och **informationsbroschyr** med åtgärdsförslag, tips och idéer. Målgruppen är i huvudsak lantbrukare, men även kommunala energi- och klimatrådgivare och lantbruknära aktörer som till exempel **Lantbrukarnas Riksförbund** (LRF), Hushållningssällskapet, länsstyrelsen samt region- och kommunförbunden.

Företag

Återanvänd varmvattnet på halländska spa-hotell

Det går åt mycket energi för att värma vatten. Spa-anläggningar kan därför spara mängder av energi och pengar genom att tänka klimatsmartare. Och bli miljökända.

Syftet med projektet är att få effektiva energiåtervinningsmetoder för spa-hotellen. Målet är att **spa-företagen** i Halland blir testpiloter för en metod som kan komma att genomföras inom andra områden. För att spara energi jobbar projektet med hur **varmvattnet** från bassänger, pooler, badkar och duschar kan **återanvändas**.

Goda resultat ger **lägre energikostnader** för spa-företagen, goodwill för spa-branschen och energieffektiviseringsbranschen.

Energikontoret Halland

KONTAKT PETRI HEIKKINEN,
VERKSAMHETSLEDARE
Energikontoret Halland,
035-17 98 55, 0705-46 43 83,
petri.heikkinen@regionhalland.se

Företag

Megalätt att **spara** en femtedel av företagens energianvändning

I projektet MEGA finns 600 analyser av energiförbrukning på små och medelstora företag. Den viktigaste lärdomen är: Utan chefens stöd, sker inga förändringar.

Det här projektet har visat att med **enkla åtgärder** går det att få ner energianvändningen med en femtedel. Det har också visat vikten av att få med ledningen för att kontinuerligt och strukturerat kunna arbeta med dessa frågor på företagen. Att det genomförts en **analys** överhuvud taget är i många fall en mycket stark drivkraft.

Analysen visar att företagens största **besparingspotential** finns inom belysning, ventilation och tryckluft. Samspelet mellan rådgivare och företag är viktig. Förtroendet dem emellan spelar roll för om åtgärderna kommer att genomföras eller inte. Det krävs besök på företagen och **individuella råd** för att företagen ska göra några förändringar.

Även företag med **miljöledningssystem** har nytta av en energianalys från utomstående rådgivare, då det kan tillföra konkreta miljömål och nya infallsvinklar. Mätningar av enskilda maskiner eller processer är viktig för att **identifiera** möjligheter att spara.

Energikontor Sydost

KONTAKT HANS GULLIKSSON, PROJEKTLEDARE.

0470-72 33 21, 070-620 83 03

hans.gulliksson@energikontorsydost.se

GRUPP:

Politiker/
kommuner

Konferens om transporter kryddad med **snålbilsrally**

Att köra sparsamt är en konst värd att prisa. Tävlingen ”snålbilsrallyt” mellan politikerna Irén Lejegren och Gabriella Blomgren gav både vinnare och en massa publicitet.

I maj ordnade energikontoret en **konferens** om hur transporter påverkar klimatet. Under lunch- och kaffepauser visade vi i samarbete med bilåterförsäljarna och Örebro kommun biogasbilar för deltagarna.

Vi anordnade också ett **snålbilsrally** mellan två lokala politiker. Ett snålbilsrally innebär inte att köra en sträcka så fort som möjligt utan så energisnålt som möjligt. De två politikerna Irén Lejegren och Gabriella Blomgren fick först instruktioner i sparsam körning och därefter en i taget köra en sträcka som tog ungefär 15 minuter. Bilen är utrustad med **färddator** där bränsleförbrukningen kan läsas av. Den som körde sträckan snålast vann.

Till träffen bjöds medierna in och vi fick ett fint inslag i **TV4** om transport och energi med fokus på biogasbilar och snålbilsrallyt.

Energikontoret Regionförbundet Örebro

KONTAKT KATARINA BÅÅTH, PROJEKTLEDARE
Energikontoret Regionförbundet Örebro,
070-221 63 74,
katarina.baath@regionorebro.se

Politiker/kommuner

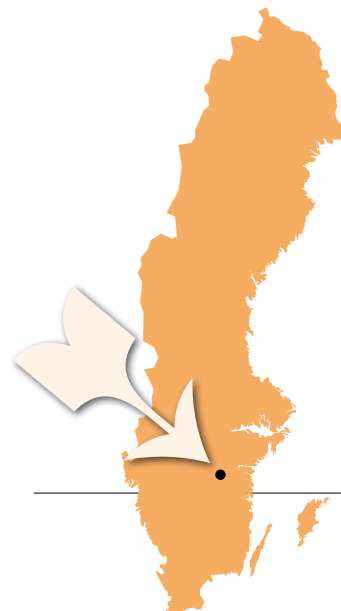
Åtta kommuner i Östergötland tar fram nya **energiplaner**

**Varifrån ska kommunen få sin energi
i framtiden? Energikontoret hjälper
kommunerna att planera utifrån sina behov
och visioner.**

Det här är ett **länsövergripande** projekt för att gemensamt ta fram nya energiplaner som är initierat av kommunerna. Projektet drivs som ett samverkansprojekt mellan Regionförbundet Östsam (projektägare) och Linköpings universitet (projektledare) med finansiering från **Naturvårdsverket**. Projektet är intressant eftersom det stöttar åtta kommuner i regionen med energiplanering i en gemensam grundprocess, som anpassas efter varje enskild kommuns behov och förutsättningar.

Projektet drivs med målet att bli en del av Energikontoret Östra Götalands löpande verksamhet. Energikontoret deltar också aktivt i projektet med stöd vid bland annat **nulägesanalyser**, visionsarbete och förslag till insatser för att på ett bra sätt kunna koordinera uppföljningen under kommande år.

Projektet har fått mycket **god respons** från både politiker och tjänstemän inom kommunerna.

Energikontoret Östra Götaland

KONTAKT KERSTIN KONITZER, PROJEKTLEDARE
Energikontoret Östra Götaland,
0730-47 66 34,
kerstin.konitzer@energiost.se

Visionen är ett **klimatneutralt**
Värmland om 20 år

Länsstyrelsen och Region Värmland har tillsammans med en rad andra aktörer arbetat fram ett klimatmål för Värmland: ”Värmland är klimatneutralt år 2030”.

År 2030 ska Värmland inte ha några nettoutsläpp av **växthusgaser**. Som första län i landet går värmlänningarna ut med denna vision. När den tas ner till ett konkret plan handlar den om att ge plats åt 130 000 elbilar, 300 vindkraftverk, nya **energieffektiva** byggnader och att använda skogen som energikälla. Det blir mer fjärrvärme, biokraftvärme och biogas från avfall. Och dessutom fler solcellspaneler.

Nyckelordet i arbetet är **samverkan** mellan offentlighet, akademi och näringsliv. I referensgruppen sitter stora delar av det värmländska **samhället**, som handel och industri, lantbruk och energiföretag, universitet, fastighetsägare, kommuner och Naturskyddsföreningen. Uppropet startade i somras, flera aktörer har redan skrivit på och andra är på gång.

Nästa steg är att referensgruppen bildar ett **klimatråd** med diskussioner om hur Värmland ska ställa om från fossila bränslen till förnybara.

Energikontoret Värmland

KONTAKT DAG HALLÉN, VERKSAMHETSLEDARE
Energikontoret Värmland,
054-701 10 95,
dag.hallen@regionvarmland.se

LÄS MER www.varmland.se

Politiker/kommuner

”Bästa resan” – ett miljonprojekt för **kollektiva** resor i framtiden

Ett seminarium i rätt tid för rätt personer blev startskottet för ett Mål 2-projekt med 45 miljoner i budget. ”Bästa resan” ska förändra resvanorna i framtidens Västernorrland.

Projektet **Hållbara Transporter** (ett projekt ägt och drivet av Västernorrlands energikontor) genomförde en workshop våren 2007 inför trafikstarten av persontåg längs Botniabanestråket, Botniabanan och Ådalsbanan.

Beslutsfattare, trafikexperter och företrädare för olika intresseorganisationer i regionen deltog. **Workshopen** identifierade tre områden som behöver förstärkas och åtgärdas för en hållbar regionförstoring ur ett "hela resan"-perspektiv: attityder och beteenden, **samhällsplanering** samt attraktiva bytespunkter.

I samarbete med en konsult arbetades lägesrapporten **"Hela Resan"** fram under sommaren 2007 och redovisades vid ett stormöte i augusti 2007. Mötet enades om att utarbeta en projektansökan. Dessa två **seminarier** resulterade sedan i projektet "Bästa Resan".

Exemplet är intressant eftersom det belyser möjligheterna med seminarier som ligger rätt i tiden och är förberedda. Slutresultatet av dessa två träffar kan inte överblickas i dagsläget, men att **genomslaget** blev stort bekräftas av projektet som blev det direkta resultatet.

Projektets **långsiktiga** mål; förändringar av resandet och användandet av kollektivtrafik är sannolikt av mycket stort värde för regionen och för miljön.

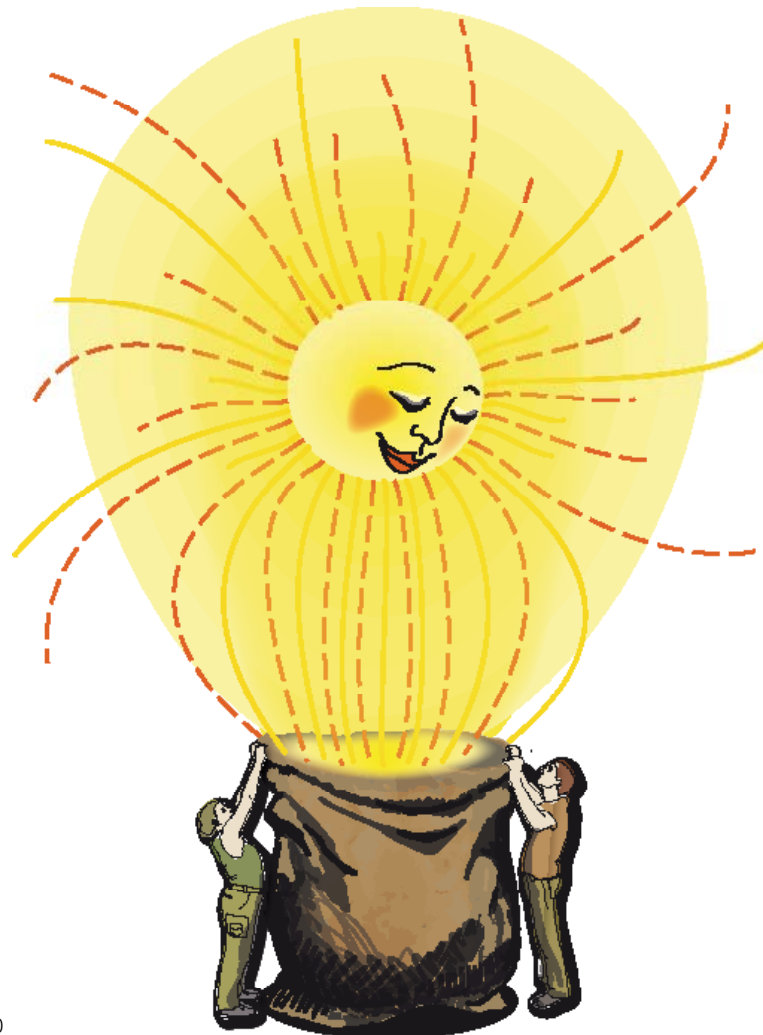

Västernorrlands energikontor

KONTAKT TORSTEN BERGLUND,
VERKSAMHETSLEDARE
Västernorrlands energikontor,
0620-68 27 68, 070-667 57 07,
torsten.berglund@efokus.se

Projekt **Soluppgång** i väst ska ge mer energi från solen

Mer än hälften av alla kommuner i Västra Götaland ska ha mer solenergi i framtiden. Det är ett resultat av projekt Soluppgång i väst som satsar på många soliga aktiviteter.

Soluppgång i väst är ett samarbetsprojekt som pågått i tre år och nu är inne på sin andra etapp. Målet är att öka användningen av solenergi i Västra Götaland och stimulera tillväxten och **säkra kvalitén** hos solenergiföretagen i regionen. Detta sker i två delar; branschutveckling och kommunal **samverkan**. Över hälften av alla kommuner i Västra Götaland deltar i programmet och har skrivit under en avsiktsförklaring om att de ska satsa på solenergi och bygga anläggningar.

Vi har tagit fram en **verktygslåda** som finns på hemsidan (www.soluppgangivast.se) med goda solexempel, beräkningsprogram, broschyr och urvalskriterier vid val av anläggning. Vi arrangerar studieresor, seminarier, **workshopar** och arenor där företag och kommuner kan mötas. Inom branschdelen arbetar vi med en certifiering av solvärmeinstallatörer i samarbete med Svenska Solenergiföreningen och en utbildning för **VVS-konsulter**.

Både kommuner och solenergiföretag visar stort intresse för olika aktiviteter. Studieresorna är alltid fullbokade och **nyhetsbrevet** välläst. Utvärderingar har visat att arbetssättet har varit mycket lyckat.

Hållbar utveckling väst

KONTAKT LISA OSSMAN, PROJEKTLEDARE

Hållbar utveckling väst,

031-339 18 00, 0707-83 80 70,

lisa.ossman@hallbarutvecklingvast.se

Politiker/kommuner

Fullmatat program **lockar** många till Skåne Energiting

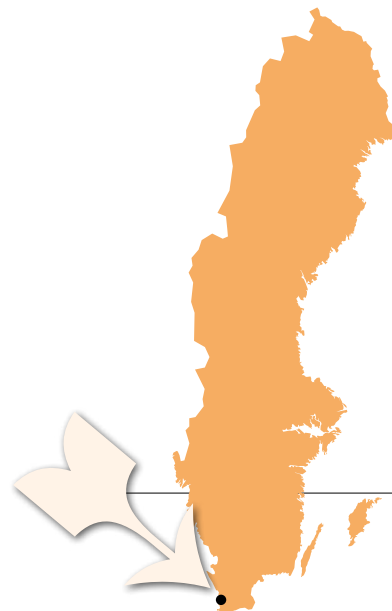
Varje år ordnas Skåne Energiting med intressanta talare, arenor och utställningar. Det är en mötesplats för alla inom energisektorn och lockar en publik på 400–500 personer.

I år hölls tinget den 9 juni på **Stadionmässan** i Malmö med invigningstalare ekonomen Klas Eklund som också är författare till boken Vårt klimat. Han talade om hur en effektiv **klimatpolitik** kan se ut. Därefter fanns tio olika arenor att välja mellan med teman som Klimatarbete på skånska och Biogas – en skånsk tillväxtbransch.

Skånes Energiting är en utmärkt plattform att **marknadsföra** energikontoret, energi- och klimatrådgivarna, regionala och lokala företag, kommuner och organisationer.

Varje år samlar tinget 400–500 energiintresserade personer och **responsen** från besökare och utställare är **mycket positiv**. Det finns ett visst intresse från media.

Målgruppen är alla yrkesverksamma som har någon **koppling** till energi-frågor. Konsulter, kommuner, arkitekter, transportföretag, installatörer, leverantörer, etc.

Energikontoret Skåne

KONTAKT ANNA KJELLMAN, PROJEKTLEDARE
0709-71 99 53,
Energikontoret Skåne,
anna.kjellman@kfsk.se

MER INFO www.ek-skane.se/energiting

Verkttygslåda för **hållbar** planering på lokal nivå

Hållbar utveckling väst har tagit fram en verktygslåda för ett nytt sätt att arbeta med PBL. Stor vikt ligger på kommunikation. Alla kommuner är välkomna att använda den.

Vi har tagit fram ett konkret verktyg kopplat till planerings- och genomförandeprocessen på lokal nivå (fysisk planering). **PBL** handlar mycket om en process och det är den vi vill stödja med nya arbetsmetoder. Intressanta frågor som kommer att ingå är planeringsförutsättningarna, **detaljplanering**, genomförande- och exploateringsavtal samt bygglov. Ett viktigt delmål är att hitta rätt kanaler för kommunikation i processen.

Resultatet är en mycket omfattande verktygslåda som har **stor potential** att användas nationellt. Mycket arbete har lagts på att göra verktygslådan så komplett som möjligt. (Den finns på www.hallbarutvecklingvast.se)

Målgruppen är **kommunala tjänstemän** inom energi, miljö, bygg, trafik och planering samt konsulter inom planering och exploatering. Flera användare har hört av sig med positiva signaler. Vi har också fått önskemål att utöka **verktygslådan** med fler områden, vilket vi tittar på nu.

Hållbar utveckling väst

KONTAKT ERIK ANDRÉ, PROJEKTLEDARE

Hållbar utveckling väst,

031-70103 45, 0704-13 28 48,

erik.andre@hallbarutvecklingvast.se

Samverkan gör de dagliga resorna mer klimathållbara

Smartare sätt att åka till jobbet, smartare sjuk- och hemtjänstresor. Energikontor Sydost satsar på samverkan för att skapa hållbara trafiksystem.

Energikontor Sydost driver sedan 2005 **mobilitetskontor** i Kalmar och Kronobergs län och från och med 2008 finns även ett mobilitetskontor i Blekinge län.

De regionala mobilitetskontoren ger information om hur man ska planera sina resor på ett energi- och **miljömässigt bra** sätt. Projektet är intressant eftersom det är ett område som energi- och klimatrådgivare samt energikontor nu ska jobba mer med. Genom arbetet i mobilitetskontoren har Energikontor Sydost skaffat **värdefulla** kunskaper och erfarenheter om trafikfrågor. Vi kommer även att arbeta med frågor som berör upphandling av fordon och transporttjänster.

Kontoren är ett **samverkansprojekt** mellan Energikontor Sydost, Trafikverket Region Sydöst, kommunerna, landstingen, regionförbunden och länstrafikbolagen.

Eftersom projektet är ett samverkansprojekt mellan många aktörer inom trafik och transport har vi byggt ett stort **nätverk** både i Sverige och i Europa som garanterar tillgången till aktuell kunskap och goda exempel inom området. Resultaten från flera av våra projekt har ansetts så pass intressanta att bidrag till en ny **projektperiod** beviljats av såväl Naturvårdsverket som av Trafikverket.

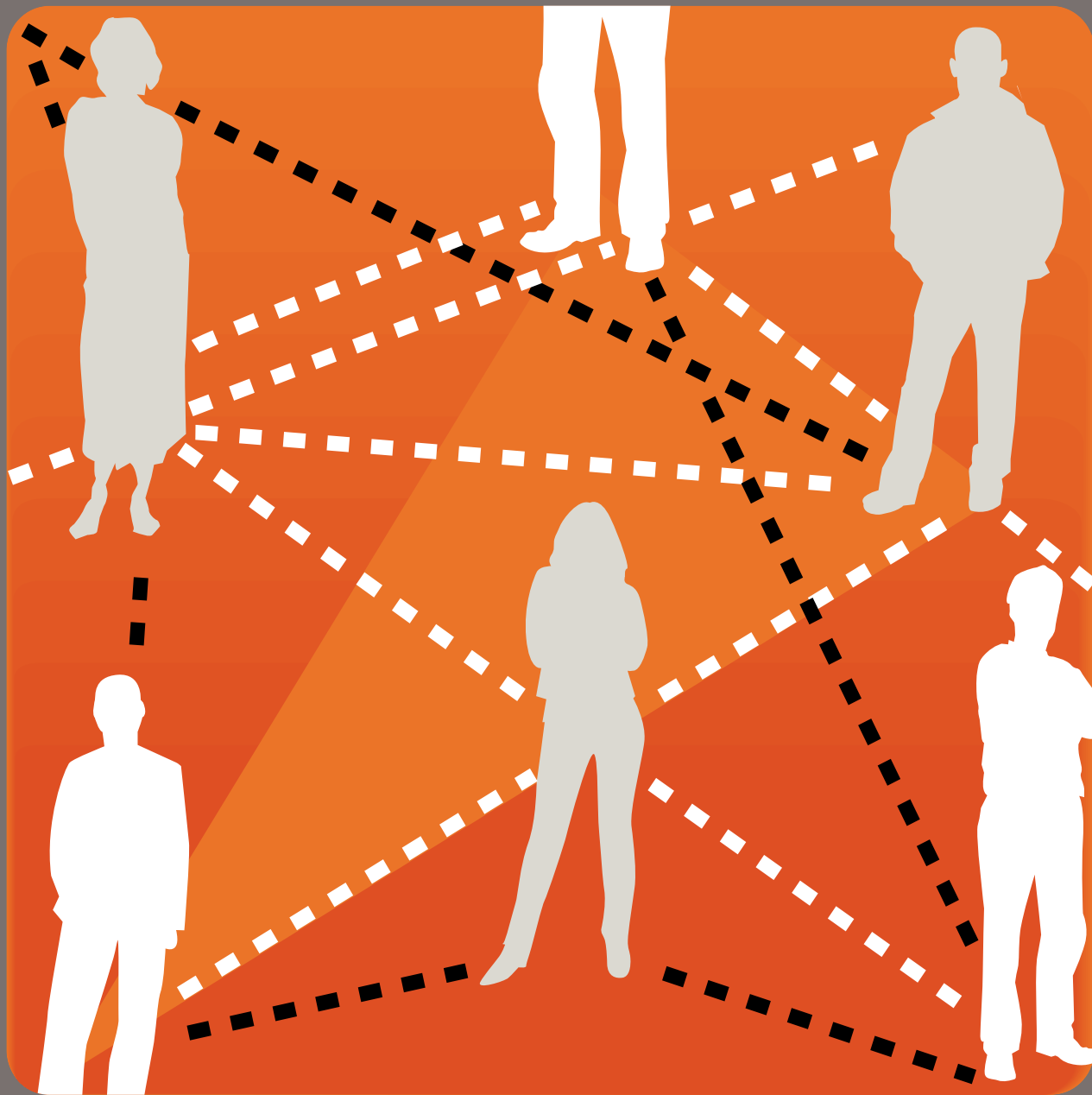

Energikontor Sydost

KONTAKT HANNELE JOHANSSON,
PROJEKTLEDARE,
0470-72 33 25, 0734-19 91 81,
hannele.johansson@energikontorsydost.se

GRUPP:

Nätverk

Nätverk

Kunskapscentrum för energieffektiva byggnader i Sydost

40 procent av vår energianvändning går till byggnader. Därför vill Energikontoret Sydost sprida den kunskap som finns. Nya nätverk är viktiga verktyg för att påverka miljön och klimatet.

Projektet handlar om hur man genom att **bygga nätverk** kan stimulera energieffektivisering i byggnader. Vårt mål är att stödja en professur och ett forskarlag vid Växjö universitet. Vi vill också etablera ett antal projekt med särskild inriktning på **ombyggnad**. Projektet ska stödja beställare, konsulter, leverantörer och entreprenörer med kunskapsuppbyggnad och framtida personalförsörjning.

Energieffektiva byggnader ska etableras som ett regionalt, nationellt och internationellt centrum för energieffektivt byggande under 2009 och framåt.

Det här projektet har visat sig vara ett bra sätt att **samverka** regionalt och driva utveckling framåt. Uppslutningen kring projektet har varit stor från såväl universitet, kommuner och kommunala bolag som från tillverkare och entreprenörer.

Energikontor Sydost

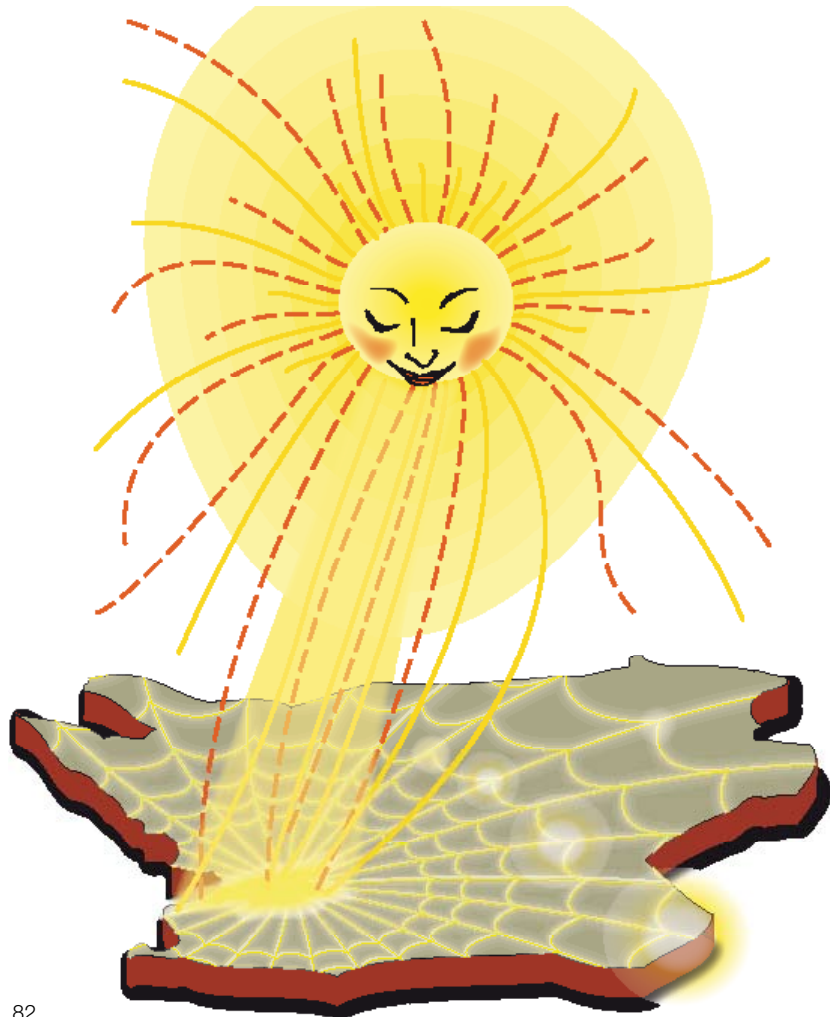
KONTAKT STEFAN OLSSON, VD.

0470-72 33 49, 0709-89 01 81

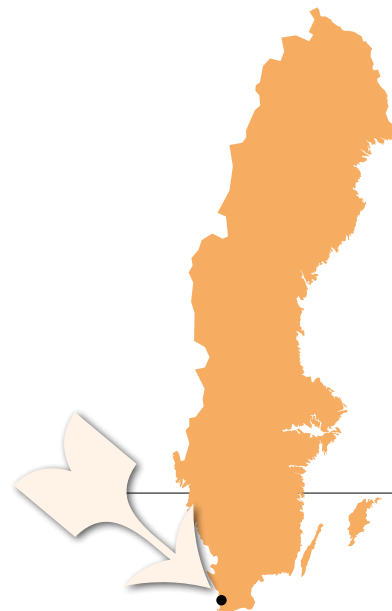
stefan.olsson@energikontorsydost.se

Malmö's soliga **kunskap** sprider sig över världen

**Malmö är bäst på solenergi i Sverige.
Föreningen Solar City sätter målet
ännu högre. Regionen ska bli
ledande i Norden. Därför satsar de på
information och kunskap.**

Föreningen Solar City Malmö startades 2007 som ett samarbete mellan Malmö stad, Energikontoret Skåne och Lunds tekniska högskola, med stöd av **KLIMP**. Föreningen vill medverka till att regionen blir ledande i Norden när det gäller solenergi. Under de senaste åren har ett antal solcells- och **solvärmeanläggningar** installerats på bland annat skolor, äldreboenden, utomhusbad, museum och industribyggnader.

Solar City Malmö kommer att bygga upp ett nätverk och **kunskapscenter** för solenergi. Syftet är att på ett neutralt och sakligt sätt sprida kunskap och information om **solenergiteknik** för att på så sätt öka intresset och kompetensen hos olika aktörer inom solenergibranschen och hos allmänheten.

Vi ser ett mycket stort intresse för solenergi. Det är också aktuellt för många genom **nya bidrag** för både solel och solvärme. I princip alla seminarier är fullsatta. Vi har även många studiebesök till anläggningar i Malmö och Lund. Media har skrivit om **Solar City**, både dagstidningar och fackpress, bland annat en stor artikel i DN. Stort intresse även internationellt då projektet har presenterats på flera internationella konferenser.

Energikontoret Skåne

KONTAKT ANNA CORNANDER, PROJEKTLEDARE

Energikontoret Skåne,

0709-71 99 67,

anna.cornander@kfsk.se

MER INFO www.solarcity.se

Nätverk

Föreningen **BiogasMitt** vill ha mer lokal gas i Dalarna och Gävle

Genom nätverk, studieresor och mässor vill den ideella föreningen BiogasMitt öka kunskapen om biogas och se till att mer produceras i regionen i framtiden.

BiogasMitt är en ny ideell förening för biogas i Dalarnas och Gävleborgs län. Föreningen vill stödja utvecklingen av biogas i regionen på lång sikt.

BiogasMitt ska vara en plattform som erbjuder support och tillgång till ett brett nätverk av kunskap och erfarenhet inom biogasområdet. Föreningen jobbar bland annat med omvärldsbevakning, information och nätverk. Föreningen arrangerar evenemang, studieresor och föreläsningar.

Föreningen arbetar också med allmänheten som målgrupp i samarbete med energi- och klimatrådgivarna. Föreningen sprider information om biogas genom att delta på mässor, temakvällar och kurser.

Gävle Dala energikontor

KONTAKT CLAES ROSENGREN,
VERKSAMHETSCHEF
Gävle Dala energikontor,
070-414 05 45,
claes.rosengren@gde-kontor.se

Vårt mål – en smartare energianvändning

Energimyndigheten är en statlig myndighet som arbetar för ett tryggt, miljövänligt och effektivt energisystem. Genom internationellt samarbete och engagemang kan vi bidra till att nå klimatmålen.

Myndigheten finansierar forskning och utveckling av ny energiteknik. Vi går aktivt in med stöd till affärsidéer och innovationer som kan leda till nya företag.

Vi visar också svenska hushåll och företag vägen till en smartare energianvändning.

